

A Ita cotylia appellata, siue albæ, uel nepesine. Tum etiam cataclysmus, hoc est, aquarum illisio superne, iisdem locis qui patiuntur: Vtilis deniq; maritima, & plurima mare tenus conuersatio, atq; consuetudo frigidi lauacri, quam psichrolusian appellant. Aliqui autem aduersarum sectarū principes etiam dauco cum aceto & melle ægros potauerunt, siue iri cum mulso, & uentrem plurimū deduxerunt, dando de diagridio, quod scammonian Græci appellant, obolos tres, cum duplici pondere aloës siue hieræ, quam catarticam uocant, uel ammoniaci salis obolum, siue opoponacis simile pondus, uel cneoron, aut polion herbã, uel peplion, aut calchanthū, uel rapsian, aut asininum lac, & castoreum, non solum lenimenti tempore, sed etiam in augmento, siue superpositione passionis. Alij uero etiam urendum thoracem, uel caput crediderunt. Themison quoq; secundo libro Tardarum passionum in quibusdam eisdem compeccasse uideatur, cum plurimū uentrem depurgandum credidit ex diagridio, atq; in ipsa accessione. Utitur præterea constrictiuis, atq; hijs acrioribus, & imperat dari taphisæ succum cum opoponace, aut sagapeno, ex quibus stomachus necessariò uexatur. Hic deniq; erit memorandum, quia potis medicaminibus non sine cautionibus utendum est, ut neq; eorum plurima satietate uexandi ægrotantes. Itē in impetu uel asperitate passionis recorporatiua adiutoria prohibenda: Erit enim cœnoteta consideranda, qua facile medicamina qualitatis ratione accedente correctius approbamus. Balneum in Italia.
 Κοινότις.

DE STOMACHICIS.

CAP: II.

B Parte corporis quæ patitur stomachica passio nomē accepit, sed non omnis stomachi querela illico passio nuncupatur, nisi fuerit ex multorum concursu signorum, & perseverantia confecta, atq; corporibus tardans reperendo superpositionibus lenimentis. Plurimū igitur singulatim speciales curationes eius tradiderunt: Nunc de stomachi duritia dicentes, nunc de uentositate, de reumatismo, & debilitate, & horrore ciborū, & fastidio. Themison quoq; primo libro Tardarum passionum solutionem circa stomachū, quam appellauit reumatismum, secundo libro uentositatē. Item Theffalus secundo libro regulari curationem separauit soluti stomachi atq; inflati. Nos uero communiter sub una propositione de omnibus dicere curabimus, qua uentositatē uel ex tu more duritiam confectam stricturæ iungimus: Fastidium uero, siue horrorem ciborum, & corruptionem ambigūa utrisq; principalibus passionibus subijcietes. Antecedentes causæ quæ stomachi passionem faciunt, cæteris quoq; passionibus generandis communes esse probantur, sed magis ista iugis indigestio parit, siue post cibum gemitus, & perfrictio profunda: Item mœstitudo & medicaminis insueti potatio. Sequitur autem in passione constitutos accessionis tempore animi defectio, articularum frigidus torpor, aut uariatus per membra acrior naturali feruor, qui magis medias teneat manus: tum roscidus sudor, & animi angustia, iactatio, anxietas, siue concatenatio mentis, & desponsio, coloris mutatio, pulsus paruus, celer, imbecillus, corporis tabes, cibi fastidiū, uel maior ciborum appetitus: Tum corruptio acceptorū cum acore in bromosam uel fumosam transeuntū qualitatem. Quibusdam etiam uocis amputatio, & dentium confrictio, siue concubitus, inseparabilis capitis grauedo, aurium tintus, & quibusdam sitis insatiabilis: cum in accessu tumor maior fuerit exciatus, oris siccitas, & saltus sub præcordiorū partibus: Tum dolor in eadem parte, aut σμοχικηί.
 Themison.
 ἰσχυματισμοί.

G te, aut

C te, aut etiam inter palas tenens, siue latius, cum se tumor uberior infuderit: dehinc transuorādi difficultas cum praefocabili sensu. Quo deniq; cōmoti quidam nostrae sectae principes, Epistolarū libris hoc accidentiae genus stomaticam synanchen uocauerunt. Durescente autem stomacho sine ullo feruore atq; dolore, cetera communia signa sequentur: Tunc ligneus earundem partium sensus, & magis inter palas, si omnis aruerit stomachus: Sin uero in superioribus erit transuorandi difficultas, donec ad eius fundum accepta perueniant, aut si in eodem fundo, quem Graeci basin appellant, fuerit durities, erit transuoratio facilis, sed post eius perfectionem grauatō sequetur, tum durities, atque extantia in interioribus praecordiorum. Ac si uentositas fuerit stomachi, tensio sequetur inflatione cōiuncta: Tunc capitis plenitudo cum oppressis atq; iugibus ructationibus, testante grauedine, quae magis accepto cibo sentiatur. Tum sonus in interioribus liquidorum tanquam semipleni folliculi, errante uento per inania; atque ita tensione laxata erunt ructatione releuandi: Et si etiam intestinalia fuerint conflata, rugitus interiorum sequetur, quem Graeci borborigmon appellant. Ac si solutio fuerit stomachi, quam reumatismum uocauerunt, sequitur saluarū fluor, & quibusdam iugis sputus, & oris humectatio nauseabilis, cum mordicatione interiorū: Quibusdam plurimus uomitus crassioris, uel tenacis, aut fellei, & prasini humoris, uel alterius cuiuslibet substantiae circa supradictos colores. Sin uero occulta fuerit solutio, quam Graeci adelon appellant, aut imensa signa uideantur, quae Graeci logothoeta uocauerunt, sequitur debilitas pulsus aegrotantis, & ueluti stomachi pendentis atq; tremantis sensus, marcor ac defectio animi, quam Graeci lipothymian uocant, quae sumpto cibo temporaliter depellatur resumptione suffecta, nec tamen perseverabili: Sed rursus in eandem relabent defectiōnem, in imagine ultimae passionis. Quo fit ut nisi quis celerius sumpserit cibum, summa defectiōne iactetur. Sic deniq; plurimi impausabiliter tota die atq; nocte cibum sumpsisse ueteribus traduntur: Nanque Aesclepiades memorat Praxagorae famulum ternos bilibres panes per singulos dies accepisse: quibus comestis non aliter passione afficeretur, quam si nihil acciperet. Sed ab ista passione phagedaena discernitur: si quidem in ipsa non insuamantur, uel digestioni tradantur accepta, sed grauatione sequente euomantur. Haec sunt quae stomachi reumatismo occurrunt: Sed circa regulam methodicam discernentes superpositionis tempore contrariarum adiutoria passionum stricturae ac solutionis, quae suis speciebus signis approbantur, in lenimento cōmuni sapissime curatione utemur, quam recorporati uam dicere poterimus, à Graecis metasyncriticam appellatam. Cum igitur primo stricturae passio corpus inuaserit, atq; noua temporis causa fuerit aegrotantis, siue in superpositione constituta turbando, aut dolore, aut uentositate affecerit patientem, conuenit eum iacere loco lucido, atq; calido mediocriter, adhibito straminum, atq; operimentorum calidorum usu, & si uires permiserint, adiuncta abstinentia usq; ad tertium diem, & accessionis tempore omnifariam requiem: Tum articularū blanda cōuenit defricatio, cum quodam calidarum manuum amplexu, ut etiam tenendo medeamur. Dehinc uaporationes inter scapulas, siue palas adhibendae: pectori quoq; sacelli calidi ex cantabro confecti, siue polline; nam Graeci omphacome li uocant, & harum similitū materialū. Conuenit etiam multiplicati lintheaminis uaporatio, siue pannorum, uel plagellarum, quae Graeci pygmata uocant, oleo tinctarū, cucurbitae igni externo uaporatae, atq; leniter appolita iugi atq; frequēti mutatione, Aliquando etiam testea uascula, quae Graeci amphoras uocant, si uentrite a

στοματικὴ συνάχη.

βάσις.

βορβοριγμός.

Solutio ἀδελον. κροθινομηται signa. λιποθυμία.

D

ομφακόμηλι. πύγματα.

CHRONI
 abest. Tum transuorandi difficultas
 inter palas tenens. Cum se tumor uberior
 infuderit. Dehinc transuorandi difficultas
 cum praefocabili sensu. Quo denique comoti
 quidam nostrae sectae principes. Epistolarum
 libris hoc accidentiae genus stomaticam
 synanchen uocauerunt. Durescente autem
 stomacho sine ullo feruore atque dolore,
 cetera communia signa sequentur. Tunc
 ligneus earundem partium sensus, et magis
 inter palas, si omnis aruerit stomachus.
 Sin uero in superioribus erit transuorandi
 difficultas, donec ad eius fundum accepta
 perueniant, aut si in eodem fundo, quem
 Graeci basin appellant, fuerit durities, erit
 transuoratio facilis, sed post eius perfectionem
 grauatō sequetur, tum durities, atque
 extantia in interioribus praecordiorum.
 Ac si uentositas fuerit stomachi, tensio
 sequetur inflatione coniuncta. Tunc capitis
 plenitudo cum oppressis atque iugibus
 ructationibus, testante grauedine, quae
 magis accepto cibo sentiatur. Tum sonus
 in interioribus liquidorum tanquam
 semipleni folliculi, errante uento per
 inania; atque ita tensione laxata erunt
 ructatione releuandi. Et si etiam intestinalia
 fuerint conflata, rugitus interiorum
 sequetur, quem Graeci borborigmon
 appellant. Ac si solutio fuerit stomachi,
 quam reumatismum uocauerunt, sequitur
 saluarum fluor, et quibusdam iugis sputus,
 et oris humectatio nauseabilis, cum
 mordicatione interiorum. Quibusdam
 plurimus uomitus crassioris, uel tenacis,
 aut fellei, et prasini humoris, uel alterius
 cuiuslibet substantiae circa supradictos
 colores. Sin uero occulta fuerit solutio,
 quam Graeci adelon appellant, aut imensa
 signa uideantur, quae Graeci logothoeta
 uocauerunt, sequitur debilitas pulsus
 aegrotantis, et ueluti stomachi pendentis
 atque tremantis sensus, marcor ac
 defectio animi, quam Graeci lipothymian
 uocant, quae sumpto cibo temporaliter
 depellatur resumptione suffecta, nec
 tamen perseverabili. Sed rursus in eandem
 relabent defectiōnem, in imagine ultimae
 passionis. Quo fit ut nisi quis celerius
 sumpserit cibum, summa defectiōne
 iactetur. Sic denique plurimi impausabiliter
 tota die atque nocte cibum sumpsisse
 ueteribus traduntur. Nanque Aesclepiades
 memorat Praxagorae famulum ternos
 bilibres panes per singulos dies accepisse.
 quibus comestis non aliter passione
 afficeretur, quam si nihil acciperet. Sed
 ab ista passione phagedaena discernitur.
 si quidem in ipsa non insuamantur, uel
 digestioni tradantur accepta, sed grauatione
 sequente euomantur. Haec sunt quae
 stomachi reumatismo occurrunt. Sed circa
 regulam methodicam discernentes
 superpositionis tempore contrariarum
 adiutoria passionum stricturae ac
 solutionis, quae suis speciebus signis
 approbantur, in lenimento cōmuni
 sapissime curatione utemur, quam
 recorporati uam dicere poterimus, à
 Graecis metasyncriticam appellatam.
 Cum igitur primo stricturae passio
 corpus inuaserit, atque noua temporis
 causa fuerit aegrotantis, siue in
 superpositione constituta turbando, aut
 dolore, aut uentositate affecerit
 patientem, conuenit eum iacere loco
 lucido, atque calido mediocriter,
 adhibito straminum, atque operimentorum
 calidorum usu, et si uires permiserint,
 adiuncta abstinentia usque ad tertium
 diem, et accessionis tempore omnifariam
 requiem. Tum articularum blanda
 conuenit defricatio, cum quodam
 calidarum manuum amplexu, ut etiam
 tenendo medeamur. Dehinc uaporationes
 inter scapulas, siue palas adhibendae.
 pectori quoque sacelli calidi ex cantabro
 confecti, siue polline; nam Graeci
 omphacome li uocant, et harum
 similitum materialum. Conuenit etiam
 multiplicati lintheaminis uaporatio,
 siue pannorum, uel plagellarum, quae
 Graeci pygmata uocant, oleo tinctarum,
 cucurbitae igni externo uaporatae,
 atque leniter appolita iugi atque
 frequēti mutatione. Aliquando etiam
 testea uascula, quae Graeci amphoras
 uocant, si uentrite a

A ue uitrea: Tum fomētatio studiosa ac iugis, ex oleo calido atq; dulci, uel in quo malua agrestis radices decoctæ sunt: si singultus fuerit, sicynio: si inflatio, ruta uel anetho. Ac si uocis fuerit amputatio, in accessionis affectu decubētibus erūt spongijs aqua calida expressis ora uaporanda, & distinctio dentium facienda digitis immillis, quibus lenius gingiuas deprimamus. Tum capitis fomētatio, & resumptionum moderamenta adhibenda, ut panis calidus, uel cucumis, aut melo, uel terræ gleba aqua calida infusa, & oris collutio ex aqua calida, & accessione uergente parua potatio: ac si in uehementiam passio uenerit, adhibenda phlebotomia: Qua perfecta si tertia fuerit dies, quam Græci diatriton uocant, erit ægrotans unctio: curandus, calido scilicet ac dulci oleo: tunc oris adhibēda collutio: cibus offerendus paruus, leuis, calidus, sumptione facilis, ut sorbile quiddam ex pane atq; melle, & sale, & a netho confectum, siue pulricula molli, uelut ex pane, aut alica, & oua sorbilis: Tum alternis diebus permittentibus uiribus æger nutriēdus, donec passio declinet. Potus præterea dandus est plurimus, sed neq; maioribus haustibus hauriēdus, neq; coadceruatim atq; eodem tempore, quo potius ignotos impleri, quàm relaxari faciamus. Hijs autē partibus quæ fuerint in tensione constituta, cataplasmata conueniunt laxatiua, ut est præ cæteris ex foenigræci pollinibus, & semine malua, ex solo melle, & paruo oleo admixto confectum, quod plurimo tempore corporis possit sine ulla grauatione immorari: Tunc cucurbita adiuncta scarificatione, siue hirudinū appositio, quas uulgo sanguisugas appellant: Deinde cataplasma, & uaporatio spōgiarum expressarum liquoribus sæpe memoratis. Declinante passione si ulla durities fuerit consecuta, erunt cataplasmata apponenda, ut nuper docuimus, admixta resina, siue in olei uicem liquida pice, uel ex radice hibisci, & adipe porcino, recenti primo, tum ueterato cōfecta, siue ex hordei pollinibus, aut lolij semine, & arido fico & hibisco: Tum etiam ex oleo calido embasis, siue ex uarietate eiusdem per diuersa uirtutis foenogræci decoctione, uel radice maluarū, aut lini semine. ^{μυβρις.} De hinc cibus uariis dandus, sed qui nullam faciat inflationem, neq; digestionem tardius approbetur, sed omni facilitate conueniens, ut cerebrum porcinum, pisces teneri, atq; olera quæ uentrem mollire ualeant: Tum lauacra cōuenit adhibere, atq; uino ægrotantem resumere leni. Utendum etiam malagmate quod diachylon appellamus, siue mnaseum, uel diamelilotum. Et si uentositate fuerit stomachus affectus, adhibendum diasamfucū, siue diaspermaton: quorum compositiones de medicaminibus Respōsionū tradidimus libris. Si reumatismus fuerit, quem nihil aliud quàm solutionem accipimus, conuenit ægrotantē iacere loco mediocriter frigido, supino schemate, attritis ac teneribus stramētis utentē, adhibita requie & abstinentia, sicut superius diximus, permittentibus uiribus, tum tenacior ligatio articulorum, uel si causa coegerit, constrictio facienda apposita cucurbita stomacho, plurima flamma subiecta: dehinc solutione cogentes spongia frigida: atq; odorameta quæ percutere minus ualeant caput, ut exhalatione sui frigus ingerant ægrotanti, ut mala cydonia, pira, sorba, mala punica, murta, lentiscum, rosa, uel pulentum infusum, & hijs similia, oris collutio ex aqua frigida siue pusca. Ac si plurimus fuerit saliuarū fluo, expuere iubemus ægrotantem: Siquidem retentus stomachum soluat: trāsuoratus autem humectet atque obducat, & propterea geminet solutionem. Sed hoc conuenit facere urgenti tempore, ne meditatio potius expuendi fiat, atque exinde prouocatio fluoris augeatur. Perseuerante passione gargarismata sunt adhibenda ex supradictis, uel ex aliquo succo ad fluorem sanguinis præscripto, qui ualeat frigore, atq; pro

A grauent, ut passerum pectora, uel perdicum, aut attagenarum: Tunc etiam quadrupedum leuia, deinde porcina crura. Item maritima, quæ non sint contraria solutioni, ut squilla, mulli, carabi, bucini, spondylia, conchylia. Ac si cibus in acorem transierit, iisdem erit perseverandum, atque eodem potu, cui erunt aspergenda coriandri seminis drachmæ dux: Tunc etiam asperiori uino utendum, quod Græci hypausteron uocant. Perseuerante fluore, erit etiam trochiscis utendum, quos hæmoptycis, & cœliacis potandos scripsimus. Lauacrū interea tardius ac ferius ordinandum, & multo atque longo tempore prohibendi ægrotantes bibere priusquam cibum sumpserint, nisi aliqua forte maior necessitas intolerandæ sitis occurrerit: Erunt nanque dandi cogentibus rebus ex uino asperiore aqua commixti duo uel tres cyathi. Sed si forte complexionis passionum aliqua fuerint signa perspecta, erunt urgentiora coniicienda, quibus ordo magis seruiat curationum. Plurimi uero medici stomachicos putant eos qui duritia laborauerunt, & singultu, castoreum ex aqua mulla solutum quantitate pleni cochlearis tribus cyathis aquæ miscentes. Eos autem qui fluore stomachi, hoc est reumatismo laborauerint, aquam potant, miscentes aloës cochlearis pleni quantitatem, uel infusione, uel decoctione, aut succo. Sed erit præcauenda medicaminum dandorum satietas, ac magis inlocandæ qualitatis, quam non solum ægre perferant ægrotantes, uerum etiam officio appetendi cibi deferantur, & propterea passionis augeatur perniciēs. Hæc etiam de illo potando medicamine, siue antidoto, quod hieran appellant dixerimus. Facienda etiam laboriosa, atque dolore grauissima ignis ustura: Sed in lenimento oportebat ægrotantium fortificare corpora, atque resumere uariâ gestatione, & pro modo uirium sub diuo deambulationes adhibere, siue lectionis exercitium, si fuerit literatus ægrotans, uel ut communiter dixerim, uocis: tum unctiōnem ac defricationem, & eos motus qui magis humeros ualeant exercere retento spiritu, & nunc palæstra corpus agitare, tum lauacro rarissimo, in hijs qui fluore uexantur stomachi: iugi autem ac frequenti in hijs qui strictura laborare uidentur. Vinum uero, atque uarium cibum constrictiuum prioribus, laxatiuum sequentibus ordinamus, ut pisces teneros, echinos, ostrea, & olera mollia, accedente regula methodicæ disciplinæ, minuendæ augendæq; quantitatis. De hinc adhibenda recorporatio, quam Græci metasyncriticam uocant, ex acriori cibo, quem Græci drimyphagian appellant, ex aqua capparis confecto, & aceto, & sale, & cepe: sed ex depositis, quæ temporis requie accepto marcore infabilis uirtutis careant qualitate. Dandæ etiam rapæ sinapi madidatæ, atque salsum ex aceto & oleo conditum: uel aceto, & mulso, & sinapi: aut mulso ex uino confecto: quæ quidem erunt uarianda. Admiscendum etiam piper pro ratione uirium, atque passionis magnitudine, ut nunc uno, nunc duobus, nunc tribus acribus pulmentis utamur. Conuenit etiam sicca fricatio cum aspergine corporea facta. Tunc frigidi consuetudo lauacri, quam psichrolusiam appellant, & cibi sicciore magis in hijs qui fluore, hoc est reumatismo laborauerunt: Tum rubor cutis faciendus inter scapulas, & in thorace usque ad uentrem, nunc ex feruentis resinæ lenimento, nunc expicis, nunc ex dropacis, primo communis ac lenioris, deinde compositi ac uehementioris: atque ita nitri fricamento utendum, & sole torrendum corpus, quod Græci heliosin appellant: aut paroptefis adhibenda ex carbonibus, uel parietibus ignitis, & ceromate; Aliquando etiam ex fico calefacto: tunc defricatio ex nitro, atque oleo,

